

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Petrákové a soudců Mgr. Pavla Riedlbaucha a JUDr. Vladimíry Čítkové ve věci

žalobkyně:

SUDOP PRAHA, a.s., IČO: 25793349

sídlem Olšanská 2643/1a, 130 00 Praha 3 - Žižkov

zastoupená advokátem doc. JUDr. Tomášem Gřivnou, Ph.D.

sídlem Revoluční 1044/23 , 110 00 Praha 1 – Staré Město

proti

žalované:

Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti, IČO: 00025429

sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2 - Nové Město

jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových

sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2 - Nové Město

o zaplacení 7 450 000 Kč s příslušenstvím a omluvu, o odvolání žalobkyně a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 4. února 2019, č. j. 37 C 103/2017-985,

takto:

I Odvolací řízení o odvolání žalované se zastavuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ema Pithardová.

II Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku o věci samé (ad I), pokud jím byla zamítnuta žaloba, již se žalobkyně domáhala zaplacení částky 1 000 000 Kč s 8,05 % úrokem z prodlení ročně z částky 1 000 000 Kč od 15. 8. 2017 do zaplacení, ve výroku o věci samé (ad II) a ve výroku o náhradě nákladů řízení účastníků (ad III) **potvrzuje**.

III Žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení 300 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Soud I. stupně zamítl žalobu, již se žalobkyně domáhala zaplacení částky ve výši 7 450 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 15. 8. 2017 do zaplacení (výrok I), zamítl žalobu, již se žalobkyně domáhala, aby žalované byla uložena povinnost zajistit v tištěné a elektronické verzi periodik a zpravodajských serverů aktualne.cz, Blesk, ceskenoviny.cz, Deník E15.cz, Echo24, eurozpravy.cz, globe 24.cz, Hospodářské noviny, Lidové noviny, Mladá Fronta DNES, neovlivni.cz, Nova.cz, Novinky.cz, osz.org, rozhlas.cz, Týden, vz24.cz a zelpage.cz zveřejnění omluvy následujícího znění: „Omluva společnosti SUDOP PRAHA. Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti se omlouvá společnosti SUDOP PRAHA a.s., IČ: 257 93 349, neboť v trestním řízení vedeném v současné době u Policie České republiky, Národní centrály proti organizovanému zločinu, Služby kriminální policie a vyšetřování pod sp. zn. NCOZ-1140/TČ-2016-412202, došlo vůči ní dne 22. března 2016 v kauze veřejné zakázky na služby „Technicko-provozní studie – Technická řešení VRT“ k vydání nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání, v důsledku čehož jí vydáním tohoto nezákonného rozhodnutí vznikla nemajetková újma“ (výrok II) a žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 74 052 Kč k rukám jejího advokáta do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok III).
2. Soud I. stupně rozhodoval o žalobě požadující poskytnutí finančního zadostiučinění za nemajetkovou újmu a poskytnutí omluvy, která by byla zveřejněna v tištěné a elektronické verzi přesně uvedených periodik a zpravodajských serverů, založené na tvrzení, že nemajetková újma měla vzniknout v důsledku vedení trestního stíhání žalobkyně pro zločin pletich při zadávání veřejné zakázky a při veřejné soutěži dle ust. § 257 odst. 1 písm. d), odst. 2 písm. a), zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen „TZ“), jehož se měla společně s dalšími obviněnými dopustit v souvislosti se zadáváním veřejné zakázky v otevřeném řízení na služby Technicko-provozní studie – Technická řešení VRT (vysokorychlostní tratě – poznámka odvolacího soudu, dále jen „VRT“). Trestní stíhání bylo proti žalobkyni zahájeno usnesením Policie ČR (dále jen „PČR“) ze dne 22. 3. 2016. Téhož dne, tj. 22. 3. 2016, byla PČR provedena prohlídka jiných prostor a pozemků v sídle žalobkyně, která se týkala prostor užívaných žalobkyní, zejména kanceláří užívaných Petrem Lapáčkem (tehdejším místopředsedou představenstva žalobkyně), T. S. (předsedou představenstva žalobkyně) a zaměstnanci žalobkyně H. M. M. S. M. C. M. R. jakož i sekretariátu uvedených osob, archivu žalobkyně a prostor s uloženými serverovými počítači. Téhož dne byla i provedena domovní prohlídka bytu Ing. Petra Lapáčka. Proti usnesení PČR ze dne 22. 3. 2016 žalobkyně podala stížnost, na základě níž bylo napadené usnesení usnesením státního zástupce zrušeno pro nezákonnost a PČR bylo uloženo, aby o věci

znovu jednal a rozhodl, přičemž usnesení státního zástupce bylo žalobkyni doručeno dne 15. 8. 2016. Žalobkyně tvrdila, že nezákonným rozhodnutím jí vznikla nemajetková újma, kdy vycházela z povahy trestní věci, délky trestního řízení a dopadů trestního řízení do její osobnostní sféry, zejména do jejího práva na dobrou pověst.

3. Žalovaná učinila nesporným uplatnění nároku žalobkyní dne 13. 2. 2017 z důvodu a ve výši totožné jako v žalobě. Žalovaná za dostatečnou kompenzaci považovala konstatování porušení práva žalobkyně, kdy v trestním řízení vedeném proti žalobkyni došlo v přípravném řízení k vydání nezákonného rozhodnutí. Jelikož stanovisko žalované bylo zpracováno až po podání žaloby, nemohla jej žalobkyně v žalobě zohlednit. Žalovaná ve shodě se žalobkyní uvedla, že trestní stíhání žalobkyně bylo vedeno pro trestný čin pletichy při zadávání veřejné zakázky a při veřejné soutěži dle ust. § 257 odst. 1 písm. d), odst. 2 písm. a) TZ, přičemž bylo zahájeno usnesením PČR ze dne 22. 3. 2016. Po rozhodnutí státního zástupce o změně právní kvalifikace bylo uvedené usnesení v části týkající se žalobkyně zrušeno dne 9. 8. 2016. Žalobkyně byla rovněž od 22. 3. 2016 trestně stíhána i pro trestný čin zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě dle ust. § 256 odst. 1, odst. 2 písm. b), písm. c) TZ v souběhu s trestným činem poškození finančních zájmů Evropské unie dle ust. § 260 odst. 1, odst. 5 TZ ve stádiu pokusu. I u tohoto skutku proběhla změna právní kvalifikace dne 9. 8. 2016 a žalobkyně je nadále stíhána pouze pro trestný čin poškození finančních zájmů Evropské unie dle ust. § 260 odst. 1, odst. 5 TZ ve stádiu pokusu. Trestní řízení ve věci (ve které došlo ke zrušení usnesení o zahájení trestního stíhání – poznámka odvolacího soudu) stále probíhá, nachází se ve stádiu vyšetřování. Nově bylo dne 15. 11. 2016 proti žalobkyni zahájeno trestní stíhání pro trestný čin podplácení dle ust. § 332 odst. 1 TZ. Od 22. 3. 2016 byl podle obou usnesení PČR stíhán také Ing. Petr Lapáček, který byl od 5. 5. 2011 do 7. 5. 2016 místopředsedou (představenstva – poznámka odvolacího soudu) žalobkyně, a to pro porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže dle ust. § 248 odst. 2 TZ /i u něj došlo ke změně právní kvalifikace dne 9. 8. 2016, kdy původně byl rovněž stíhán pro trestný čin pletichy při zadávání veřejné zakázky a při veřejné soutěži dle ust. § 257 odst. 1, písm. d), odst. 2, písm. a) TZ/ a pro poškození finančních zájmů Evropské unie dle § 260 odst. 1, odst. 5 TZ ve stádiu pokusu. Žalovaná uvedla, že samotné konstatování je dostačujícím zadostiučněním, neboť žalobkyně je od 22. 3. 2016 kontinuálně stíhána rovněž pro trestný čin poškození finančních zájmů Evropské unie dle ust. § 260 odst. 1, odst. 5 TZ ve stádiu pokusu. Otázka dalšího vývoje řízení může být relevantní pro zjišťování vzniku újmy a eventuálně příčinné souvislosti. Žalovaná zdůraznila, že není možné opominout skutečnost, že předmětné usnesení o zahájení trestního stíhání žalobkyně muselo být v části týkající se žalobkyně zrušeno proto, že po změně právní kvalifikace na trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže dle ust. § 248 odst. 2 TZ nemohly orgány činné v trestním řízení pokračovat ve stíhání žalobkyně, neboť za tento trestný čin nelze právníkem osobu stíhat. Jelikož je kontinuálně trestně stíhán i obchodní ředitel a bývalý místopředseda (představenstva – poznámka odvolacího soudu) žalobkyně pro jinou trestnou činnost, prohlídka pozemků a prostor žalobkyně, výsledky svědků a zajištění věci by byly konány i v případě, kdyby vůči žalobkyni nebylo vydáno nezákonné usnesení o zahájení jejího trestního stíhání. Zajištění velkého množství výpočetní techniky, potenciální ztráta obchodních partnerů, ztráta uchazečů o zaměstnání u žalobkyně, ukončení pracovního poměru ze strany zaměstnanců, medializace, nedůvěryhodnost, ztížená šance zvítězit ve veřejných zakázkách, nesouvisí pouze se zrušeným usnesením o zahájení trestního stíhání žalobkyně, ale i s jejím probíhajícím stíháním podle druhého usnesení a stíháním Ing. Lapáčka.
4. Soud I. stupně po provedeném dokazování a po citaci ust. (§§ 1, 5 písm. a), 7 odst. 1, 8 odst. 1, 31a odst. 1, 2 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady

č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) (dále jen „zákon č. 82/1998 Sb.“) shledal, že v předmětném trestním řízení bylo ve vztahu k žalobkyni vydáno nezákonné rozhodnutí, jímž bylo v daném případě usnesení o zahájení trestního stíhání žalobkyně ze dne 22. 3. 2016 ve věci VRT, které bylo usnesením Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 9. 8. 2016, č. j. [REDAKCE], i ke stížnosti žalobkyně, zrušeno a PČR uloženo, aby o věci znovu jednala a rozhodla. Uvedené usnesení je nezákonné, i když bylo rozhodnutím nepravomocným, které bylo zrušeno na základě řádného opravného prostředku, neboť usnesení o zahájení trestního stíhání je vykonatelné bez ohledu na právní moc, stížnost proti němu nemá odkladný účinek.

5. K požadavku žalobkyně na poskytnutí zadostiučinění z titulu nezákonného trestního stíhání (nezákonného usnesení o jeho zahájení) soud I. stupně nejprve uvedl, že při stanovení formy zadostiučinění, případně výše (zadostiučinění v penězích – poznámka odvolacího soudu) se vychází především z povahy trestní věci, z délky trestního stíhání a z dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby, přičemž forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.
6. Ke kritériu povaha trestní věci soud I. stupně uvedl, že se tím míní závažnost trestného činu, neboť ta zpravidla přímo úměrně zvyšuje intenzitu, s jakou poškozená osoba konkrétní trestní řízení proti ní vedené negativně vnímá. Ta souvisí i s hrozbou trestního postihu, tedy druhem a výší trestu a případného společenského odsouzení. V dané věci byla žalobkyně stíhána pro trestný čin související s veřejnou zakázkou, stejně jako tomu je v případě nadále probíhajícího trestního stíhání žalobkyně, hrozba trestu v případě nezákonného rozhodnutí a probíhajícího trestního stíhání byla stejná, navíc v nadále probíhajícím trestním řízení je žalobkyně stíhána pro skutek závažnější, když vzhledem k právní kvalifikaci je sankcionován přísněji než skutek, pro který bylo trestní stíhání zrušeno.
7. Ke kritériu délka nezákonného trestního stíhání soud I. stupně uvedl, že trvalo velmi krátkou dobu od 22. 3. 2016 do 15. 8. 2016, kdy žalobkyni bylo doručeno rozhodnutí o zrušení trestního stíhání, tj. trvalo necelých 5 měsíců, po tuto dobu žalobkyně byla v nejistotě, jak trestní řízení dopadne.
8. Ke kritériu následky v osobnostní sféře poškozené osoby soud I. stupně uvedl, že toto kritérium umožňuje zohlednění individuálních následků a dopadů trestního stíhání do sféry poškozené osoby. Okolnosti posuzované v rámci tohoto kritéria však musí být tvrzeny a prokazovány, není-li zjevné, že by stejnou újmu utrpěla jakákoli jiná osoba, která by byla danou skutečností postížena, a šlo by tak o notorietu. V této souvislosti uvedl, že žalobkyně tvrdila, že nezákonným trestním stíháním došlo k poškození dobrého jména žalobkyně, když nezákonné trestní stíhání bylo medializováno, došlo k ochromení činnosti žalobkyně prohlídkou jejích prostor, k vydání její výpočetní techniky, přičemž z tohoto důvodu zaměstnanci nemohli vykonávat svoji práci. Žalobkyně rovněž uváděla, že musela zvýšit platy, aby nedocházelo k odchodu zaměstnanců. K těmto tvrzením soud I. stupně uvedl, že sice bylo prokázáno, že trestní stíhání žalobkyně mělo na její činnost vliv, nicméně kromě nezákonného trestního stíhání žalobkyně bylo ve stejné době zahájeno trestní stíhání žalobkyně týkající se revitalizace (železniční trati Chlumec nad Cidlinou – Trutnov – poznámka odvolacího soudu, dále jen „revitalizace“) a také bylo zahájeno trestní stíhání jejích dvou zaměstnanců (trestní stíhání ve věci VRT), z nichž jeden byl obchodní ředitel a zároveň místopředseda představenstva, přičemž tato trestní stíhání nebyla zrušena a dosud probíhají, prohlídka jiných prostor žalobkyně byla provedena na základě příkazu soudu, který byl

dán i z důvodu trestního stíhání žalobkyně, které nebylo zrušeno. Proto se soud I. stupně zabýval tím, zda zásahy do sféry žalobkyně jako právnické osoby byly způsobeny pouze nezákonným rozhodnutím, či byly způsobeny rovněž i trestním stíháním, které nebylo zrušeno a stále probíhá. Z tohoto důvodu žalobkyni vyzval postupem podle ust. § 118a odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) k doplnění návrhu důkazů k prokázání skutečnosti, že ke vzniku nemajetkové újmy vzniklé žalobkyni došlo pouze a jedině z důvodu nezákonného rozhodnutí týkajícího se zahájení trestního stíhání pro trestný čin plečichy při zadávání veřejné zakázky a při veřejné soutěži, přičemž ji poučil o následku nesplnění výzvy, jímž je neúspěch ve sporu z důvodu neunesení břemene důkazního. V této souvislosti uvedl, že jen v případě, pokud by bylo žalobkyni prokázáno, že újma byla způsobena jedině z důvodu nezákonného rozhodnutí, tuto lze posoudit jako újmu vzniklou v příčinné souvislosti s nezákonným rozhodnutím.

9. Soud I. stupně však dospěl k závěru, že žalobkyně neprokázala, že zásah do její činnosti byl způsoben pouze nezákonným rozhodnutím týkajícím se VRT ve vztahu k žalobkyni, kdy nadále bylo a je vedeno trestní stíhání VRT ve vztahu k zaměstnancům žalobkyně a trestní stíhání žalobkyně pro revitalizaci, přičemž ani v rámci žalobkyně se nerozlišovalo, o jaké trestní stíhání se jednalo.
10. K jednotlivým žalobkyní tvrzeným zásahům pak soud I. stupně uvedl, že platy svým, avšak jen některým, zaměstnancům žalobkyně zvýšila proto, aby neodešli ke konkurenci. Žádný ze zaměstnanců neodešel od žalobkyně z důvodu jejího trestního stíhání, někteří zaměstnanci odešli až v době, kdy už nebylo více jak 4 měsíce vedeno nezákonné trestní stíhání žalobkyně. K tvrzení žalobkyně, že nezákonné trestní stíhání týkající se VRT bylo pro ni mnohem významnější než trestní řízení týkající se revitalizace, které dosud probíhá, jakož i probíhající trestní stíhání VRT ve vztahu k bývalému obchodnímu řediteli a další zaměstnankyni žalobkyně, soud I. stupně uvedl, že hodnota zakázky týkající se VRT byla ve výši cca 18 milionů Kč (v roce 2016 činily tržby žalobkyně 600 milionů Kč), zatímco hodnota zakázky týkající se revitalizace byla téměř ve výši dvojnásobné, po finanční stránce tak byla naopak významnější zakázka, pro niž je žalobkyně nadále trestně stíhána. Projekt týkající se VRT je nadto nadále v počátečním stadiu, z řízení pak nijak nevyplynulo, že by se žalobkyně nemohla nadále účastnit veřejných zakázek. Celkové tržby i nadále žalobkyni rostou, oproti době, kdy bylo vedeno nezákonné trestní stíhání. U žalobkyně došlo ke zvýšení počtu zaměstnanců. K žalobkyní tvrzené medializaci nezákonného trestního stíhání, přičemž žalobkyně tvrdila, že zejména medializací trestního stíhání došlo k její újmě, soud I. stupně uvedl, že o celé kauze žalobkyně (myšleno jak ve věci nezákonného trestního stíhání, tak i dosud vedeného trestního stíhání), a o trestním stíhání ostatních osob bylo sice ze strany médií veřejně informováno, nicméně ze strany orgánů činných v trestním řízení došlo pouze k informaci o právní kvalifikaci skutků bez uvedení stíhaných osob a medializace se týkala žalobkyně jen okrajově. Nadto nejdříve nebyla medializována zakázka VRT, ale zakázka revitalizace, tudíž více byla medializována zakázka, pro kterou je doposud trestní stíhání žalobkyně vedeno. Jelikož žalobkyně ani netvrdila, a tak neprokazovala, že by medializace byla způsobena orgány činnými v trestním řízení, nelze tuto medializaci a případnou újmu žalobkyně přičítat k tíži státu, přičemž v tomto závěru soud I. stupně odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2018, sp. zn. 30 Cdo 2235/2017. Odškodnění případné újmy se žalobkyně může domáhat prostřednictvím žaloby na ochranu osobnosti ve vztahu ke konkrétním médiím.
11. Co se týká následků nezákonného trestního stíhání v osobnostní sféře žalobkyně, soud I. stupně uzavřel, že jakkoliv dospěl k závěru, že nezákonné trestní stíhání a prohlídka prostor žalobkyně zasáhla do chodu žalobkyně, do její pověsti, měla vliv na její rozhodování, tak žalobkyně neprokázala, že tento zásah do její sféry byl způsoben jedině nezákonným trestním stíháním, naopak v řízení bylo prokázáno, že do sféry žalobkyně bylo zasaženo celým trestním stíháním

(oběma trestními stíháními – poznámka odvolacího soudu) a trestním stíháním svých zaměstnanců, přičemž prohlídka jiných prostor byla provedena i na základě trestního stíhání, které nebylo zrušeno.

12. Ohledně adekvátní formy zadostiučinění soud I. stupně uzavřel, že jediným možným přiměřeným zadostiučiněním za újmu žalobkyně, jejíž rozsah nebyl prokázán jedině a pouze v příčinné souvislosti s nezákonným trestním stíháním, je konstatování nezákonného rozhodnutí, jak již učinila žalovaná, i když až po uplynutí zákonné šestiměsíční lhůty k projednání nároku a podání žaloby. Jakkoliv nezákonným trestním stíháním žalobkyně došlo k její újmě, nebylo prokázáno, v jakém rozsahu došlo k poškození žalobkyně, když dopady trestního stíhání, které bylo zrušeno, se plně kryjí s dopady trestního stíhání, které nebylo zrušeno a stále probíhá, a rovněž byly způsobeny trestním stíháním osoby stojící ve vedení žalobkyně. K požadavku na omluvu žalované v tištěných či internetových médiích soud I. stupně uvedl, že ani ten neshledal důvodným, neboť tuto omluvu by považoval za adekvátní jedině v případě, kdy by bylo celé trestní stíhání žalobkyně nezákonné, k čemuž alespoň prozatím nedošlo. Pokud jde o srovnání s případy, které se v podstatných znacích shodují, soud I. stupně uvedl, že žádný takový obdobný případ nenalezl.
13. O náhradě nákladů řízení soud I. stupně rozhodl podle ust. § 142 odst. 3 o. s. ř., dle něhož, i když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu. Soud přiznal žalobkyni, když žalovaná plnila až po podání žaloby (konstatovala existenci nezákonného rozhodnutí), přičemž forma a rozsah zadostiučinění závisel na rozhodnutí soudu, náhradu účelně vynaložených nákladů právního zastoupení v částce 74 052 Kč. Lhůtu k plnění pak stanovil v souladu s ust. § 160 odst. 1 část věty za středníkem o. s. ř., když delší lhůta k plnění odpovídá technickoorganizačním podmínkám čerpání peněžních prostředků ze státního rozpočtu, jimiž se žalovaná jako organizační složka státu řídí.
14. Proti zamítavému výroku I o věci samé co do částky 1 000 000 Kč s příslušenstvím a proti zamítavému výroku II o věci samé rozsudku soudu I. stupně podala žalobkyně včasné a přípustné odvolání, v němž vyslovila nesouhlas, že adekvátním zadostiučiněním je zadostiučinění ve formě konstatování. Žalobkyně uvedla, že byla nucena svůj nárok na náhradu nemajetkové újmy plynoucí z nezákonného rozhodnutí uplatnit nezávisle na dalším průběhu trestního řízení, jinak by se vystavila nebezpečí vznesení námítky promlčení.
15. K nároku na požadovanou omluvu uvedla, že soud I. stupně rozhodl nesprávně, když jí nevyhověl, za situace, kdy omluva byla formulována pouze ve vztahu ke zrušenému usnesení o zahájení trestního stíhání, a nevztahovala se k trestnímu řízení jako celku a ani k druhému usnesení o zahájení trestního stíhání (žalobkyně – poznámka odvolacího soudu). I kdyby navržené důkazy dokládající medializaci věci žalobkyně souvisely i s dosud nezrušeným usnesením o zahájení trestního stíhání žalobkyně, nevylučuje tato skutečnost příčinnou souvislosti mezi zrušeným usnesením o zahájení trestního stíhání jako odpovědnostním titulem a vznikem nemajetkové újmy. Dosud nezrušené usnesení o zahájení trestního stíhání je vedeno pro zcela odlišný skutek a liší se i v právní kvalifikaci skutku, jakož i v osobách obviněných. Lze tak předpokládat, že k medializaci trestní věci žalobkyně by došlo i v případě, že by bylo vydáno i jen jedno usnesení o zahájení trestního stíhání. V novinových článkách je opakovaně zmiňována obchodní firma žalobkyně v souvislosti s tou skutečností, že právě proti ní mělo být zahájeno a vedeno trestní stíhání. Jednou z příčin vzniku a trvání nemajetkové újmy je právě negativní medializace trestního stíhání žalobkyně, kdy v novinových článkách je rovněž v hrubých rysech zmiňován skutek, který byl předmětem zrušeného usnesení o zahájení trestního stíhání, tedy

průběh veřejné zakázky VRT, popřípadě jiné skutečnosti vážící se k zrušenému usnesení. Je tak dána souvislost mezi trestním stíháním žalobkyně, které bylo zrušeno jako nezákonné, a medializací případu. Žalobkyně dále uvedla, že masivní medializace její trestní věci byla způsobena i vydáním nezákonného rozhodnutí, přičemž jedinými informačními zdroji pro média jsou často orgány činné v trestním řízení, neboť obviněný má zakázáno zveřejňovat údaje o trestním řízení. Nadto podstatná část novinových článků byla publikována již v rámci přípravného řízení, jakkoliv tato část trestního řízení by měla být striktně neveřejná. Stát má povinnost zajistit pozitivními opatřeními, že se tisk při kriminálním zpravodajství o trestních věcech bude držet v mezích věcného a pravdivého zpravodajství. Žalobkyně dodala, že nepožaduje náhradu nemajetkové újmy za jednání médií ve formě kompenzace či satisfakce, ale požaduje pouze rozumnou restituci, t. j., aby se čtenáři mohli dozvědět o nezákonnosti zásahu veřejné moci.

16. K nároku na peněžité zadostiučinění uvedla, že zásahy do její osobnostní sféry jí byly prokázány, mělo tak být poskytnuto peněžité zadostiučinění a bylo na místě se vypořádat i s otázkou, jakým způsobem újmu kvantifikovat v penězích. Nelze se ztotožnit s tím, že neexistuje-li obdobný případ, nepřízná se žádné odškodnění, neboť je pravomocí soudu v případech, které nejsou ve své povaze standardní, rozhodovat dle svého uvážení. Žalobkyně vyslovila přesvědčení o tom, že nelze-li újmu oddělit od konkrétního rozhodnutí, měl soud I. stupně možnost aplikovat ust. § 2953 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), které stanoví, že z důvodů zvláštního zřetele hodných soud náhradu škody přiměřeně sníží. Žalobkyně vyčetla soudu I. stupně, že k takovému postupu nedospěl a nárok na peněžité zadostiučinění zamítl.
17. Žalobkyně navrhla, aby odvolací soud výrok I rozsudku soudu I. stupně změnil tak, že uloží žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku ve výši 1 000 000 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z uvedené částky od 15. 8. 2017 do zaplacení, a výrok II rozsudku soudu I. stupně změnil tak, že uloží žalované povinnost zajistit jí navrženou omluvu v tištěné a elektronické verzi ve vyjmenovaných periodikách a zpravodajských serverech.
18. Proti výroku III o náhradě nákladů účastnic rozsudku soudu I. stupně podala žalovaná včasné a přípustné odvolání, jež posléze vzala zpět.
19. Žalovaná se k odvolání žalobkyně vyjádřila při jednání odvolacího soudu, kdy je označila za nedůvodné. K odvolání stran žalobkyni stěžejně zmíněné medializaci její trestní věci žalovaná uvedla, že pokud se nejedná o excesivní jednání orgánů činných v trestním řízení, nenese za medializaci odpovědnost stát, přičemž žádné excesivní jednání orgánů činných v trestním řízení žalobkyni nebylo ani tvrzeno. Z provedeného dokazování nadto vyplynulo, že zájem médií byl zaměřen, v souvislosti s trestnou činností v zadávání veřejných zakázek, na Správu železniční dopravní cesty, respektive osoby u ní zaměstnané, které měly být do trestné činnosti zapojeny, ostatní fyzické osoby byly jmenovány jen okrajově. Žalobkyně byla zmíněna jen v souvislosti s veřejnou zakázkou revitalizace, pro tento skutek je však trestní stíhání nadále vedeno, byla podána i obžaloba, přičemž tento skutek nijak nesouvisí se skutkem, pro nějž bylo trestní stíhání zastaveno. Žalovaná vyslovila přesvědčení, že žalobkyni tvrzené dopady v její osobnostní sféře, jí nebyly prokázány. V této souvislosti uvedla, že k prohlídce jiných prostor u žalobkyně by došlo i nebýt nezákonného trestního stíhání, neboť bylo tentýž den zahájeno i trestní stíhání žalobkyně v jiné věci, kdy trestní stíhání nadále běží, a rovněž bylo zahájeno i trestní stíhání zaměstnanců žalobkyně, kdy vůči nim rovněž není trestní stíhání skončeno. Objem zakázek se u žalobkyně zvyšuje, došlo k přijetí nových zaměstnanců. Žalovaná navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně potvrdil.

20. Žalobkyně při jednání odvolacího soudu vyslovila přesvědčení, že jí nemajetková újma z titulu nezákonného trestního stíhání vznikla bez ohledu na jiná vedená trestní stíhání, její nárok lze od nich oddělit a není důvod pro nepřiznání zadostiučinění v penězích.
21. Odvolací soud odvolací řízení o odvolání žalované zastavil v souladu s ust. § 207 odst. 2 o. s. ř., jak je uvedeno ve výroku I tohoto rozsudku.
22. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek soudu I. stupně z podnětu podaného odvolání, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (ust. § 212 a ust. § 212a, ust. § 214 odst. 1 o. s. ř.), a neshledal odvolání žalobkyně důvodným.
23. Odvolací soud po přezkumu napadeného rozsudku konstatuje, že soud I. stupně si pro své rozhodnutí opatřil dostatek důkazů, ze kterých čerpal správná a pro rozhodnutí o věci samé plně postačující skutková zjištění, a takto zjištěný skutkový stav posoudil věcně správně i po stránce právní s citací pro věc přílehlavých ustanovení zákona č. 82/1998 Sb. Pochybení soudu I. stupně odvolací soud neshledal ani při stanovení adekvátní formy zadostiučinění, když se se závěrem o dostatečnosti, adekvátnosti samotného konstatování vydání nezákonného rozhodnutí (resp. porušení práv žalobkyně z důvodu jeho vydání), zcela ztotožnil, přičemž ani on neshledal důvod pro přiznání zadostiučinění v penězích.
24. Po zhodnocení důkazů provedených soudem I. stupně, přičemž odvolací soud vycházel ze skutkového stavu zjištěného soudem I. stupně, odvolací soud uvádí, že zjištěný skutkový stav soud I. stupně správně vyložil. V tomto směru odvolací soud zcela souhlasí se závěrem soudu I. stupně, že nárok na náhradu škody způsobené zahájením trestního stíhání, které neskončilo odsuzujícím rozsudkem, je třeba v zásadě posoudit jako nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1487/2001). Jakkoliv v daném případě sice trestní stíhání neskončilo zproštěním obžaloby, ale ve vztahu k žalobkyni zrušením usnesení o jeho zahájení, jedná se o nezákonné rozhodnutí, když se jednalo o rozhodnutí předběžně vykonatelné, zrušené tak k řádnému oprávněnému prostředku.
25. Odvolací soud rovněž sdílí úvahu soudu I. stupně, jakkoliv jím výslovně nezdůrazněnou, ohledně toho, že v dané věci nejde o vyvratitelnou právní domněnku vzniku nemajetkové újmy, naopak vznik nemajetkové újmy z titulu nezákonného rozhodnutí je oproti nemajetkové újmě z titulu nesprávného úředního postupu spočívajícího v nepřiměřené délce řízení nutno prokázat (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014). Je tak na žalobkyni, aby tvrdila a prokazovala existenci skutečností, které lze kvalifikovat jako porušení jejího práva a vznik nemajetkové újmy. V kladném případě je teprve pak namístě se zabývat formou a případnou výší zadostiučinění, přičemž břemeno tvrzení a důkazní ohledně intenzity nemajetkové újmy odůvodňující poskytnutí zadostiučinění v penězích je opět na žalobkyni.
26. Při stanovení formy či výše zadostiučinění je pak nutno vycházet především z povahy trestní věci, z délky trestního řízení a následků způsobených trestním řízením v osobnostní sféře poškozeného, přičemž soud přihlédne i k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namístě pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011).

27. Soud I. stupně tak v úvaze při stanovení formy (a případně výše) zadostiučinění správně vycházel ze tří základních kritérií, tj. povahy trestní věci, délky trestního stíhání a dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry žalobkyně, všechny tři rozebral, jakkoliv se stěžejně zabýval posledním z nich, a to dopady trestního stíhání do osobnostní sféry žalobkyně. Jakkoliv soud I. stupně nenabídl žádné srovnání s rozhodnutím ve věci jiné poškozené osoby žádající zadostiučinění z titulu jejího trestního stíhání, které by bylo ve svých základních parametrech obdobné, s odůvodněním, že žádné takové rozhodnutí nenalezl, je tato absence srovnání pro věc nerozhodná, neboť i odvolací soud dospěl ke stejnému závěru o adekvátní formě zadostiučinění, kdy není na místě zadostiučinění v penězích. K nesouhlasu žalobkyně se závěrem, že se nelze ztotožnit s tím, že neexistuje-li obdobný případ, nepřizná se žádné odškodnění, odvolací soud jen uvádí, že tento závěr soud I. stupně ve svém napadeném rozhodnutí nevyslovil.
28. Co se týče povahy trestní věci, tou je závažnost trestného činu, pro který byla žalobkyně trestně stíhána, neboť ta zvyšuje intenzitu, s jakou trestně stíhaný trestní řízení negativně vnímá, a související hrozba trestního postihu, tedy druh trestu a jeho výše. Rovněž do povahy trestní věci související se závažností trestného činu a hrozby druhu a výše trestu spadá případné společenské odsouzení. Žalobkyně byla trestně stíhána pro trestný čin související s veřejnou zakázkou, nešlo o trestný čin proti životu a zdraví či jiný trestný čin vzbuzující výrazné společenské odsouzení, což není totožná okolnost jako zvýšený zájem médií. Jaký trest reálně hrozil, nelze dle odvolacího soudu předjímat, a to za situace, kdy skutek, jenž byl žalobkyni kladen za vinu, mohl být dle státního zástupce jiným trestným činem, pro nějž však žalobkyni jakožto právnickou osobu nebylo lze stíhat. Újmu tak nelze považovat za obecně vyšší, ale dle odvolacího soudu nelze ani dovozovat újmu nijak nižší, a to vzhledem k předmětu obvinění, resp. povaze trestné činnosti, která souvisela s vlastním předmětem činnosti žalobkyně.
29. Zásah do osobnostní sféry žalobkyně trval jen necelých pět měsíců, byl tak velmi krátký.
30. Co se týče dopadů trestního stíhání žalobkyně do její osobnostní sféry, odvolací soud se zcela ztotožňuje se závěrem soudu I. stupně, že jakkoliv jistě předmětné trestní stíhání zasáhlo do její obchodní činnosti, vzhledem k tomu, že souběžně probíhalo i další trestní stíhání žalobkyně a nadto trestní stíhání zaměstnanců žalobkyně, přičemž prohlídka jiných prostor nebyla vázána jen na zrušené usnesení o zahájení trestního stíhání ve vztahu k žalobkyni, nelze jí tvrzený zásah vztahovat jen k nezákonnému rozhodnutí, přičemž tento zásah nelze ani volnou úvahou oddělit od ostatních trestních stíhání. Žalobkyni se přitom ze strany soudu I. stupně dostalo zcela konkrétní výzvy učiněné postupem podle ust. § 118a odst. 3 o. s. ř. ve vztahu k jí tvrzené újmě v příčinné souvislosti s jejím nezákonným trestním stíháním, a to právě za situace dvou souběžně vedených trestních stíhání žalobkyně a za situace nezákonného trestního stíhání jen ve vztahu k žalobkyni a nikoliv ve vztahu k jejím zaměstnancům, kdy jeden z nich byl členem vrcholného vedení žalobkyně. Tato výzva byla učiněna přehledně, srozumitelně a instruktivně a žalobkyni se dostalo i poučení o následku nesplnění této výzvy, kterým je neúspěch ve sporu pro neunesení důkazního břemene. Není tak ani na místě uvažovat o tom, že by rozhodnutí soudu I. stupně bylo pro ni překvapivé. Ostatní žalobkyni tvrzené dopady (finanční dopady, nutnost zvyšovat mzdy, odliv pracovníků) nebyly ani prokázány, kdy odvolací soud zcela v tomto odkazuje na pregnantní odůvodnění rozhodnutí soudu I. stupně. Co se týče medializace, odvolací soud vycházející ze skutkového stavu objasněného soudem I. stupně uvádí, že tato je následkem veřejnosti řízení před soudem, pokud média o trestním řízení informovala i ve stadiu předsoudním, nelze hnát k odpovědnosti žalovanou, neboť žádné excesivní jednání orgánů činných v trestním řízení ve smyslu podávání konkrétních informací o obviněných nebylo v řízení před soudem I. stupně ani nijak tvrzeno a nebylo tvrzeno ani v řízení odvolacím, kdy jen pouhá obecná úvaha žalobkyně o tom, že často jsou zdrojem informací orgány činné v trestním řízení,

takovým tvrzením není. Vzhledem k rozsahu odvolací výtky žalobkyně uvedené v jejím odvolání spočívající v tom, že soud I. stupně dostatečně nezohlednil to, že trestní stíhání žalobkyně bylo medializováno, odvolací soud uvádí, že otázka medializace případu není pro posouzení důvodnosti nároku nijak relevantní, neboť státu nelze přičítat k tíži, že princip presumpce nevinny byl případně narušen sdělovacími prostředky. Dochází tak k přetržení příčinné souvislosti mezi vedením trestního stíhání a skutečností, která újmu zakládá, či zvyšuje (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. září 2015, sp. zn. 30Cdo 2200/2015). Z tohoto důvodu (žádné excesivní jednání orgánů činných v trestním řízení ve smyslu podávání konkrétních informací médiím) nebylo na místě nejen poskytnutí zadostiučinění v penězích, ale ani ve formě zveřejněné omluvy.

31. Odvolací soud tak souhlasí se závěrem soudu I. stupně, že žalobkyni nemajetková újma spočívající v zásahu do jejích práv sice vznikla, avšak nikoliv v intenzitě již odůvodňující poskytnutí zadostiučinění v penězích (pak není ani na místě úvaha o snížení náhrady podle ust. § 2953 odst. 1 o. z.) a z důvodu požadované formy (zveřejněním v médiích) omluvy za nezákonné trestní stíhání žalobkyně nebylo na místě ani její přiznání.
32. Ze shora uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu I. stupně zamítavý výrok I o věci samé (v napadeném rozsahu) a zamítavý výrok II o věci samé podle ust. § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil včetně akcesorického výroku III o náhradě nákladů účastníků, kdy žalovaná plnila ve formě konstatování vydání nezákonného rozhodnutí (porušení práva z toho plynoucího) nejen po podání žaloby, ale i po uplynutí šestiměsíční lhůty stanovené v ust. § 15 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., jakkoliv výrok o náhradě nákladů řízení účastníků byl soudem I. stupně odůvodněn ust. § 142 odst. 3 o. s. ř., přičemž Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 5. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 2707/2013, uveřejněném pod R 40/2014, dovozuje plný úspěch (§ 142 odst. 1 o. s. ř.).
33. Zamítavý výrok I o věci samé co do částky 6 450 000 Kč s příslušenstvím z této částky nebyl napaden odvoláním, a nabyt tak samostatně právní moci (ust. § 206 odst. 2 o. s. ř.)
34. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 o. s. ř. a ust. § 142 odst. 1 o. s. ř., dle něhož účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přízná soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl, ve spojení s ust. § 151 odst. 3 o. s. ř., dle něhož účastníku, který nebyl v řízení zastoupen zástupcem podle ust. § 137 odst. 2 a který nedoložil výši hotových výdajů svých nebo svého jiného zástupce, přízná soud náhradu v paušální výši určené zvláštním právním předpisem. Paušální náhrada zahrnuje hotové výdaje účastníka a jeho zástupce; nezahrnuje však náhradu soudního poplatku. Nákladům odvolacího řízení v odvolacím řízení úspěšné žalované v dané věci tedy odpovídá částka ve výši 300 Kč představující jeden režijní paušál dle ust. § 1 odst. 3 písm. c) vyhlášky č. 254/2015 Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu (účast při jednání soudu) ve výši 300 Kč dle ust. § 2 odst. 3 cit. vyhlášky. Lhůta k plnění byla stanovena v souladu s ust. § 160 odst. 1 část věty před středníkem o. s. ř., když ke stanovení lhůty delší či plnění ve splátkách odvolací soud neshledal důvod.

Poučení:

Protí tomuto rozhodnutí lze podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud

odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.). Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Pouze proti výroku o náhradě nákladů řízení **není** dovolání přípustné (ust. § 238 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.).

Praha 23. října 2019

JUDr. Ludmila Petráková v. r.
předsedkyně senátu

Ema
Pithardová

Digitálně podepsal Ema Pithardová
DN: c=CZ, 2.5.4.97-NTRC.2.00215660,
o=MĚSTSKÝ SOUD V PRAZE IČ 00215660,
ou=pušpův@dsbheml, ou=12411, email=Ema
Pithardová, sn=EmaPithardová, givenName=Ema,
serialNumber=P144847, title=referent soudní
kanceláře
Datum: 2019.12.18 14:47:44 +01'00'

Shodu s prvopisem potvrzuje Ema Pithardová.